

William Heinesen

uppafturprentaður

Í 1975, á 75-ára føðingardegi høvundans, komu fimm av skaldsøgunum út í føroyskari týðing: »Blæsende gry« við heitinum »Degningsvindar« (Chr. Matras týddi), »Noatun« við heitinum »Nóatún« (Áshild Olsen týddi), »Den sorte gryde« við heitinum »Í sortanum« (Bjarni Niclasen týddi), »De fortabte spillemænd« við heitinum »Glataðu spælímenninir« (Heðin Brú týddi) og »Moder Syvstjerne« við heitinum »Móðir sjeystjørna« (Heðin Brú týddi). Árið eftir komu í føroyskari týðing skaldsøgan »Tornið á heimsins enda« (Hans Thomsen týddi) og savn av úrvaldum søgum »Himinin brosar« (Chr. Matras týddi)

Árni Dahl

»Hvør man sannorðaður duga at siga frá tí bletti á jørðini, har hann er føddur og uppvaksin? Havnin man ikki skara framúr til vakurleika uttan, ikki man hon liggja fyri á nakran sjáld-saman hátt ella rósa sær av at útinna tað, ið óvanligt er. Hon er bert eitt lítið manna-býli millum fjals og fjøru. Men henda bygðin er ikki bert høvuðsstaður í litlum oyggja-landi; hon er sanniliga eisini miðdepilin í øllum heiminum! Her var tað, at sól og máni vístu seg á fyrsta sinni, her er staðurin, har nátt og dagur vórðu til, her valdar enn hitt suðandi frummyrkrið, haðani allir lutir komu og spruttu í fagan blóma. Úr taklugga í hini gomlu Havnini komst tú á fyrsta sinni á eygnatal við Sjeystjørnuna og kendi ævinleikans koss á enni tinum«.

Soleiðis byrjar William Heinesen lýsing av heimbýi sínum, har hann varð borin í heim ár 1900.

Tað var í 1921, at William Heinesen — 20 ára gam-al — steig fram sum yrkj-ari við savninum »Arkt-iske elegier og andre digte«. Bundni skaldskapur hansara fellur náttúrliga í tveir høvuðspartar: Tey fimm søvnini, ið komu út undan seinna heimsbardaga, rúma í høvuðsheitum hátónandi náttúruskaldskap; grasið grønkar, tú hoyrir havsins andalag, stjørnurnar eru vinir tínir og onkustaðni undir veldigum himmal-hválví stendur hin veiki skapningurin, menniskjað, og má viðganga:

»En stund er vort liv ved havets bred, havets liv varer evigt ved!«

Tá ið tey bæði seinnu søvnini komu, »Hymne og harmsang« (1961) og »Panorama med regnbue« (1972), var tað stóra ragnarrokið, heimskríggið, lagt aftur um bak, og yrkj-arin búnaður til eina sam-felagsliga støðutakan móti kúging og kríggi.

Skaldsøgurnar í 30-árunum

Fyrstu skaldsøgu sína, »Blæs-ende gry« læt William Heine-sen úr hondum í 1934, flest allir bókametarar vóru á ein-um máli um, at í hesum rit-høvunda búðu evni til stóran skaldsøguskrivara.

Við aðru skaldsøgu síni »Noatun«, 1938, sló William navn sítt fast millum fremstu skaldsøguhøvundar,ið skriva á donskum.

Í hesi skaldsøgu viðger hann figgjartilgu trongtíð-irnar fyrst í 1930-árunum, tá keypmenn fara av knór-

anum og verkafólk nóg illa fáa matartuggu at leggja í munnin. Hóast mangar dapr-ar løtur,so er henda frásøgnin um niðursetufólkini í Deyða-mansdali bæði ljós og lívs-játtandi. Herjað av hungri og illgruna, víðgongdum átrúnaðarvirki og øðrum mótburði ivast tey frægastu av niðursetufólkunum á hes-um trølsliga plássí ongantið um, at lívið hóast alt er vert at liva. Tey sigra eisini um-siður.

Í sortanum

Í »Den sorte gryde«, 1948, tek-ur høvundurin til viðgerðar

hesa avlagaðu tíðina undir seinna heimsbardaga, tá víðurskifti broytast so koll-veltandi. Tú hittir her penga-grisku reiðararnar, sum inni á flógvari skrivstovu kunnu fegnast um gullstreymin, ið floymir niður í teirra lumma, meðan fiskimaðurin vágar lívið á skipsdekki í minulagdum vandasjógv; tú hittir eisini í hesum sjóðandi potti flogsutar ungmoysgjjar, sleiskar blaðstjórar, drykkju-menn og hálvørar prædiku-menn. Bókin er eitt hvast álop á tey fólk, sum nýta hurluvasan, sum av krígunum stendst, til at skúma róman, sum í skinni eru gudiligast og best, men í sinni kraddarar og gudloysingar.

Frá 50-árunum og fram

Í teim trimum skaldsøgunum: »De fortabte spillemænd«, 1950, »Moder Syvstjerne«, 1952 og »Tårnet ved verdens ende«,1976,tekur høvundurin tilfar úr heimbýi sínum, sum hann minnist sum barn.

Heilt burturúr líkist søguliga skaldsøgan »Det gode håb«, 1964. Hon er ein roynd at lýsa daprastu tíð í Føroya søgu, hina sonevndu Gablatíðina. Hendingarnar fara fram um miðja 17. øld og byggja fyri ein stóran part á veruligar hendingar, sum eru til skjals í tingbókum okkara. Høvuðspersónurin Peder Børresen er avmynd-aður eftir danska prestinum Lucas Ddebes, ið var prestur í Suðurstreymoy 1652 — 1675.

Sum siðsøgulig lýsing er »Det gode håb« valaverk — viðmerkjast skal, at høvund-urin við vilja letur bókina í fornan danskan málbúna — men hon er meir enn um-hvørvislýsing. Hon er eitt lívs-játtandi lokvæði til frælsið og til stríðsmannin, sum hóast fúlastu útspilling og lokabrøgd ikki bukkar undir, men førir frælsishugsjónir sínar til sigurs.

LÝSINGARTORGID

Akfør

NISSAN PRIMERA TIL SØLU
BILCDANNLEG OG SIÓNVARP SONY,KAT
ALISATOR,KRÓKANNHANGARI,STERION
NLEG,KONTÓRBORÐ STÓLAR,FOTOTÓL,
TRYGDARÚTGERÐ,REOL,SOFABORÐ,TEL
IFONIR,ÚTLYKT SENSOR
224910

Bilur til leigu

Persónbilur bíliga til leigu.
213992

HÖLL TIL CAMPINGVOGNAR TIL LEIGU

Gloym alt um storm og regn og lova
campingvogninum inn í hitan. Einans
500 kr/md. í min. ½ ár frá 1. okt., um
nóg stórus áhugi er.
226014/287580/317580

Alt til akfør

Dekk til sølu
Góð, brúkt kavadekk, 185/65R14,
av merkinum Good Year á (rustaðum)
felgum til sølu fyri 2.500 kr.
312978 / 253864

Amboð

Minigravari bíliga til leigu
Vigar 900 kg, er vælegnaður til dren,
urtagarðsarbeiðið og í kjallara. Brekkari
og minidumpari kunnu fylgja við.
Stendur á vogni
213992

Arbeiði

Tekniskar trupulleikar?
Hevur tú brúk fyri hjálp til tað tekniska:
Antennur, parabolar, teldur, routarar,
tráðleyst osv. So ring!
223097

SETHÚSATEKNINGAR NÝTAST IKKI AT
VERA DÝRAR

tekningar til sethús,bilhús,umbygging
og tekningar til byggiloyvi.
Elisabeth Mortensen tlf.517244

Bingo

Bingo
Gott bingo verður á Suðuroyar Ellis-
og Røktarheimi 09.10.12. Øll eru
vælkomin. Veitslunevndin

Býli í Føroyum

Íbúð í Havn leigu
Íbúð til leigu frá 1.nov. ella skjótast.
Køkur,stova,3 kømur,gong,baðirúm og
vaskirúm. Mðr.gjald:kr.5.500+el/hita.
Depositum 2 mðr.
+4526783570/511532

STÓR GÓÐ HÚS HAVN TIL LEIGU

I grønum øki. Stór stova, 3 kømur, stórt
baðirúm, altan, bilhús. Herumframt
stór íbúð í kjallarinum (kann evt. leigast
út).
258598

Dansur

LM BAND á Strondum
leygarkvöldið 6 okt - áðrenn er
borðhald við góðum búffi - síðsta
freist at tekna seg til borðhaldið er
mikukvöldið - sí meir á stralan.fo

Fundir

Klaksvíkar Dansifelag
Aðalfundurin verður sunnudagin 7. okt.
12 kl. 16.00 í Skálanum. Nevndin

Ymiskt

Rokkur til sølu
Føroyskur rokkur til sølu fyri 1500 kr
280177

Flytibíbur bíliga til leigu

Mercedes Sprinter v/skjótihurð á síðuni
og dupulthurð aftan. Lastar 1550 kg
ella 11 m3. Kann t.d. leigast til DK. Er
til lítla koyrikortið.
213992

Landsinnsavning hjá Reyða Krossi

Reyði Krossur savnar pening inn kring
alt landið leygardagin 6. oktober. Eisini
ber til at stuðla á www.reydikrossur.fo
og á tlf 905656

Vilt tú tatoverast?

Nú kemur Lille Ole, Nyhavn 17 (Majbritt)
aftur til Føroya. Eg eri skrásettur
tatovørur við 10 ára royndum. Eisini
ber til at fáa permanenta makeupp. Eg
havi tikið útbúgving hjá Monu Lisu". Tíð
kann bileggjast frá 8. oktober til 20.
oktober á
tlf. 310848.

Jørð til sølu í Sandoy

Matt nr 25a við Stórðavatn við
tilhoyrandi húsið á, verður hervið lýst til
sølu til hagstbjóðandi skriva í innbakka
tko56@hotmail.com

HÖLL Á ARGJUM BÍLIGA TIL LEIGU

Snotulig heit höll, frálíkt útsýni til leigu
frá 1.okt. Hitapumpa. Lítil skrivstova/
køkur og wc. 6 m høg, stórt portur.
226014/287580/317580

Garaga á Argjum bíliga til leigu

Gott 20 m2 garaga til leigu. Kann eisini
nýtast til goymslu. Møguleiki fyri hita.
Ring og frætt nærri á
226014/287580/317580